

On Beşinci Söz'de: "İns ve cinnin kuvalarına, sair zîhayatlar gibi fıtrî bir had ve hulkî bir kayıt konulmadığı için nihayetsiz terakki ve nihayetsiz tedenniye mazhar olmuştur." deniyor. Peki, neden insan cinlerden üstündür?

Evvela, cinler irade sahibi varlıklar oldukları için, onların nihayetsiz terakki ve tedenni içinde olmaları makul ve zahirdir.

İkincisi, cinlerin nihayetsiz terakki ve tedenniye kabil olmaları, insandan üstün olmalarını gerektirmiyor.

Üçüncüsü, üstünlük bir vasma müstenit bir şey değil, bütün mahiyete bakan bir husustur ki, insan ile cinlerin tamam-ı mahiyeti mukayese edildiğinde, insanın üstün olduğu sabittir.

Dördüncüsü, ayet ve hadislerde insanın cinlere takdim edilmesi, insanların rütbesinden dolayıdır. Ayet ve hadislerde "**ins ve cin**" diye hitap olunur ki, bu da zımni olarak rütbeye işarettir.

Beşincisi,

"Rabbin meleklere: 'Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım.' dediği vakit onlar: 'Âa! Oradaki nizamı bozacak ve yeryüzünü kana bulayacak bir mahlûk mu yaratacaksın? Oysa biz sana devamlı hamd, ibadet yapıp, seni tenzih etmekteyiz.' dediler. Allah: 'Ben, sizin bilmediğiniz pek çok şey bilirim.' buyurdu." (Bakara, 2/30)

Bu ayet açık bir dil ile insanın kainata halife olduğunu ve tür olarak, bütün türlerin üstünde bir makama sahip olduğunu ilan ediyor. Kaldı ki, cinler insanlardan önce de var olan bir türdü. Şayet cinler mevcut iken, insanlar onların üstüne halife olarak yaratılıyor ise, bu da insanların cinlerden daha kapsamlı ve donanımlı olduğuna işaret eder.

Altıncısı, müsavi olmak için yemek ve içmek tek başına yeterli bir vasıf değildir. Yani cinlerin yemeleri içmeleri ve çoğalabilmeleri, insanlara müsavi olmakta tek başına yeterli değildir. Zira hayvanlar da yiyip içiyor, ama insanın şuur ve külliyetine yetişemiyorlar. Cinler terakki ve tedenni için donanımlı olabilirler, ama insan gibi

---

donanımlılar demek yanlış olur. Mesela, cinler soğan kabuğu ve kemik ile beslenirlerken insan için yeryüzü bir sofradır hükmündedir.

Bütün bu im ve işaretler ışığında meseleye bakıldığında, insanların cinlerden daha üstün bir makama ve donanıma sahip olduğu anlaşılır.